

Kancelář ministryně obrany

Ministerstvo obrany, Tychonova 1, Praha 6 – Hradčany, PSČ 160 01, datová schránka hjyaavk

Praha 25. září 2023

Čj. MO 676810/2023-8694

Sp. zn. SpMO 54474/2023-8694

Poskytnutí informací podle § 14 odst. 5 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění zákona č. 61/2006 Sb.

Ministerstvo obrany obdrželo dne 30. srpna 2023 Vaši žádost o poskytnutí informací týkajících se poskytování darů Ukrajině. K Vaší žádosti sdělujeme.

Vláda rozhoduje o darování vojenského materiálu Ukrajině na základě výjimky z podmínky trvalé nepotřebnosti a z důvodu veřejného zájmu. Veřejný zájem je dle odpovědi Úřadu vlády ČR spatřován v tom, „že posílení obranyschopnosti Ukrajiny díky poskytnutému daru přispěje k tomu, aby se Ukrajina dokázala účinně bránit agresi a znemožnila Ruské federaci získat vojenskou kontrolu nad územím u východní hranice NATO, což je zcela jednoznačně v zájmu České republiky, a tudíž i ve veřejném zájmu ve smyslu zákona o majetku státu. Veřejným zájmem je rovněž bezpochyby zajištění bezpečnosti a obranyschopnosti České republiky. Podpora Ukrajiny pomáhá eliminovat rizika plynoucí ze strany Ruské federace, přičemž Česká republika plní závazky kolektivní obrany v rámci NATO.“

1) Žádáme proto o informaci, zda před rozhodnutím Vlády ČR o bezúplatném převodu majetku ČR Ukrajině byl ministerstvem obrany zpracován a předložen Vládě ČR jakýkoli materiál týkající se analýzy právních předpisů České republiky a mezinárodně právních závazků České republiky, které by mohly být dotčeny darováním vojenského materiálu jedné ze stran ozbrojeného konfliktu.

Odpověď: Obecně lze konstatovat, že Ministerstvo obrany (dále jen „ministerstvo“) vždy postupuje v souladu s právními předpisy a mezinárodněprávními závazky České republiky, jejichž plnění průběžně sleduje a kontroluje. V otázce zmíněný specifický materiál týkající se analýzy právních předpisů České republiky a mezinárodně právních závazků České republiky, které by mohly být dotčeny darováním vojenského materiálu jedné ze stran ozbrojeného konfliktu, nebyl zpracován. Zpracování takového analytického materiálu není právním řádem vyžadováno a ministerstvo jako předkladatel materiálů pro vládu ve věci darování vojenského materiálu Ukrajině to nepovažovalo za nutné.

2) Zda byly vládě ministerstvem obrany předloženy jakékoli podklady (zpravodajské informace, analýzy apod.), které by odůvodňovaly závěr Vlády ČR, že dar České republiky přispěje k účinné obraně Ukrajiny a zabrání Ruské federaci získat vojenskou kontrolu nad územím u východní hranice NATO – lze-li takový materiál poskytnout, žádáme o jeho poskytnutí.

Odpověď: Závěr, že darování vojenského materiálu Ukrajině přispěje k účinné obraně Ukrajiny a zabrání Ruské federaci získat vojenskou kontrolu nad územím u východní hranice NATO, vyplývá z průběžné analytické činnosti prováděné při plnění úkolů ministerstva stanovených právním řádem, ze zpravodajských poznatků, z komunikace se spojenci a partnery v NATO, EU a Skupině pro koordinaci obrany Ukrajiny (Ukraine Defence Coordination Group) a z komunikace s Ukrajinou.

3) Zda dochází či za dobu od února 2022 dosud došlo k jakýmkoli bojům na území Ukrajiny u východní hranice NATO (tzn. u hranice mezi členským státem NATO, tedy Slovenskem či Polskem,

a Ukrajinou) – lze-li takové situace stručně specifikovat, žádáme o jejich specifikaci, jakož i specifikaci vzdálenosti místa takové situace od hranic s členským státem NATO.

Kotázce č. 3 Vám bylo dne 6. 9. 2023 zasláno sdělení o odložení části žádosti čj. MO 650522/2023-8694.

4) *Zda existují relevantní ověřené informace o tom, že by hrozilo získání vojenské kontroly Ruské federace nad územím u východní hranice NATO, tj. u hranice členský stát EU – Ukrajina, a pokud ano, kdo je jejich původcem.*

Odpověď: Tzv. „relevantní ověřené informace“ jsou obtížně definovatelnou položkou. Rusko nicméně dlouhodobě usilovalo a usiluje o kontrolu nad Ukrajinou a míra této kontroly je dána interakcí s úsilím Ukrajiny o zachování vlastní existence a svrchovanosti. Vzhledem k rozsahu prostředků, které Rusko k vynucení svých cílů používá, je zjevné, že bez ukrajinského ozbrojeného odporu by Rusko vojenskou kontrolu nad územím u východní hranice NATO skutečně získalo.

5) *Zda byla vládě před hlasováním o bezúplatném převodu majetku České republiky předložena analýza situace na Ukrajině, která by podporovala tvrzení o ohrožení České republiky agresí Ruské federace – lze-li takový materiál poskytnout, žádáme o jeho poskytnutí, a pokud jej poskytnout nelze z důvodu jeho klasifikace, žádáme alespoň informaci o jeho původci a označení materiálu.*

Odpověď: Závěr, že Česká republika je ohrožena agresí Ruské federace, vyplývá z průběžné analytické činnosti prováděné při plnění úkolů ministerstva stanovených právním řádem.

6) *Zda je ministerstvu obrany známo, že by některý z členů vlády či příslušníků zařazených na generálním štábu Armády České republiky, měl osobní (přátelský) vztah s jakoukoli osobou ve veřejné funkci na Ukrajině, zda byly tyto vztahy prověřovány a zda ministerstvo obrany vyloučilo pochyby o podjatosti osob, které měly vliv na rozhodování o bezúplatném převodu majetku ČR Ukrajíně, přičemž za vliv na rozhodování lze považovat přímou rozhodovací pravomoc či autorství podkladů, na jejichž základě vláda rozhodovala o bezúplatném převodu majetku ČR Ukrajíně.*

Odpověď: Ministerstvu nepřísluší vyjadřovat se k osobním (přátelským) vztahům členů vlády k jakýmkoli osobám ve veřejné funkci na Ukrajině. Pokud jde o vojáky z povolání, ministerstvo nemá právním řádem stanovenou pravomoc zjišťovat osobní (přátelské) vztahy vojáků z povolání k osobám ve veřejné funkci na Ukrajině. Obecně lze uvést, že vojáci z povolání mají podle § 48 odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, povinnost mj. důsledně a přesně plnit úkoly, které jim ukládají právní předpisy a rozkazy nadřízených, svědomitě a řádně konat službu podle svých sil, znalostí a schopností a nezneužívat ve svůj prospěch nebo ve prospěch jiných osob informace získané při výkonu služby a nepřijímat neoprávněné dary nebo jiné výhody v souvislosti s výkonem služby. Pokud by ze strany nadřízeného vojáka z povolání bylo zjištěno porušování uvedených povinností, bylo by postupováno podle zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů (např. by mohl být uložen kázeňský trest).

Vojáci z povolání nemají povinnost vyplývající z právního řádu oznamovat své osobní (přátelské) vztahy k jiným osobám. Pokud by však voják z povolání, kterému bylo vydáno osvědčení fyzické osoby podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů, udržoval styky s osobou, která vyvíjí nebo vyvíjela činnost proti zájmu České republiky, jednalo by se o bezpečnostní riziko podle § 14 odst. 3 písm. e) zákona č. 412/2005 Sb. Vznik bezpečnostního rizika může vést ke ztrátě bezpečnostní spolehlivosti, která je podmínkou pro vydání osvědčení fyzické osobě podle zákona č. 412/2005 Sb. Konkrétní opatření provádí v takových případech příslušné státní orgány (např. Národní bezpečnostní úřad) v souladu se svými pravomocemi podle právního řádu.

V případě vojáků z povolání v hodnosti podplukovník a vyšší se uplatní rovněž zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů.

7) Zda ze strany Ministerstva obrany ČR dochází ke kontrole podmínek, za kterých je vojenský materiál Ukrajině bezúplatně převáděn a které jsou uvedeny ve výše vyjmenovaných usneseních vlády, resp. jejich přílohách (jedná se zejména o podmínku nepřevoditelnosti bezúplatně převedeného majetku na třetí osobu bez písemného souhlasu ČR apod.). Pokud ano, žádáme o informaci, jak je tato kontrola prováděna a jaké jsou její výsledky ke dni doručení této žádosti.

Odpověď: Ministerstvo neprovádí specifickou kontrolu podmínek, za kterých je vojenský materiál Ukrajině bezúplatně převáděn a které jsou uvedeny ve výše vyjmenovaných usneseních vlády, resp. jejich přílohách. Ministerstvo, jakož i další orgány České republiky (zejména Ministerstvo zahraničních věcí a zpravodajské služby), průběžně vyhodnocují informace o Ukrajině relevantní z hlediska jejich působnosti, zejména informace získané během každodenní komunikace jak s ukrajinskými orgány (MO a ozbrojenými silami Ukrajiny), tak se spojenci a partnery v rámci Skupiny pro koordinaci obrany Ukrajiny (Ukraine Defence Coordination Group). V rámci tohoto průběžného vyhodnocování informací dosud nebylo ministerstvem zjištěno porušování podmínek, za kterých je Ukrajině poskytován vojenský materiál.

8) Zda jsou Ministerstvu obrany ČR známy případy porušení podmínek, za kterých byl majetek ČR Ukrajině bezúplatně převeden, kolik takových případů je Ministerstvu obrany ČR známo a k jakému datu či alespoň období se tato porušení vztahují a zda Vláda ČR nebo ministerstvo obrany v rámci svých kompetencí dala někdy písemný souhlas s převodem majetku bezúplatně převedeného Ukrajině na třetí osobu.

Odpověď: Ministerstvu nejsou známy případy porušení podmínek, za kterých byl majetek České republiky Ukrajině bezúplatně převeden. Česká republika dosud nedala písemný souhlas s převodem majetku bezúplatně převedeného Ukrajině na třetí osobu.

9) Zda Ministerstvo obrany ČR podporuje přesvědčení Vlády ČR, že je ve veřejném zájmu nepřipustit, aby Ruská federace získala vojenskou kontrolu nad územím u východní hranice s NATO a zda je v kontextu tohoto tvrzení ve veřejném zájmu České republiky podpora vstupu Ukrajiny do NATO, a tedy posunutí hranice NATO bezprostředně k území výsostně ovládaného Ruskou federací.

Odpověď: Ministerstvo jako součást státní správy plně podporuje všechna rozhodnutí učiněná vládou České republiky. Případný vstup Ukrajiny do NATO by zahrnul celou řadu aspektů a Vámi zmiňované „posunutí hranice NATO“ je jen jedním z nich. Zde je nutno podotknout, že Ruská federace či Ruská sovětská federativní socialistická republika sdílí s NATO hranice již od vzniku Aliance a v současné době s ní sdílí delší hranici, než s Ukrajinou. V celkovém součtu těchto aspektů platí, že ve veřejném zájmu České republiky skutečně vstup Ukrajiny do NATO je.